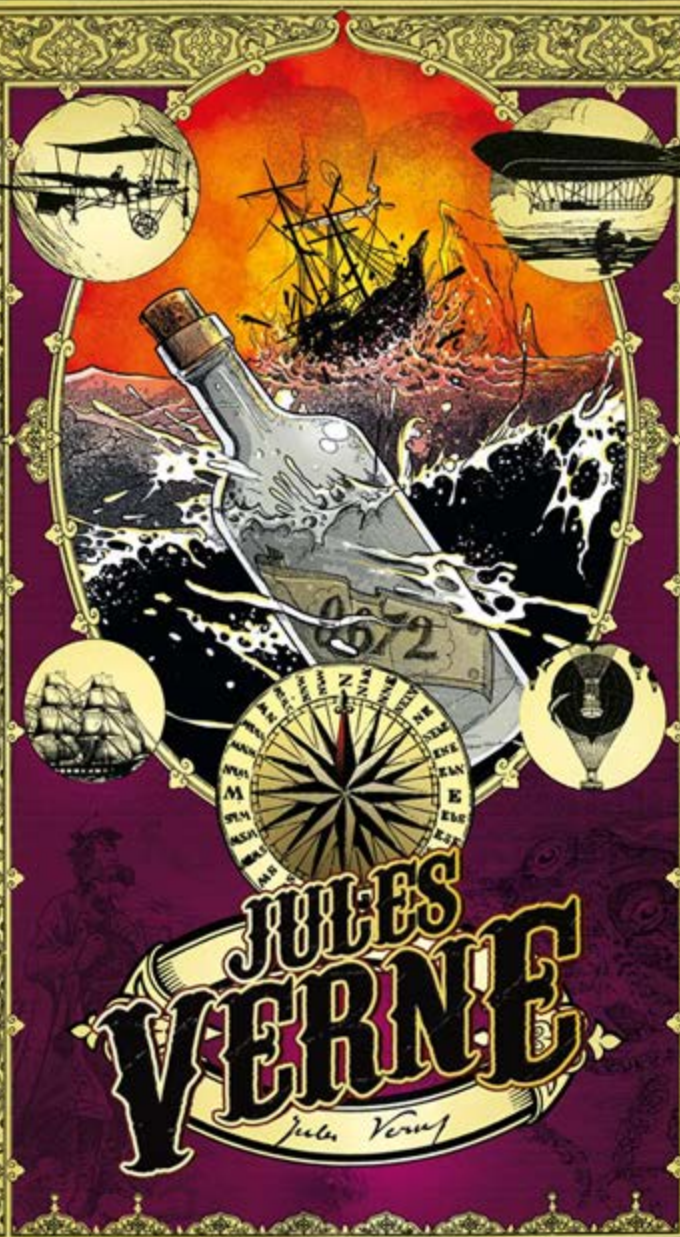

LOS ČÍSLO 9672

Jules Verne
LOS č. 9672

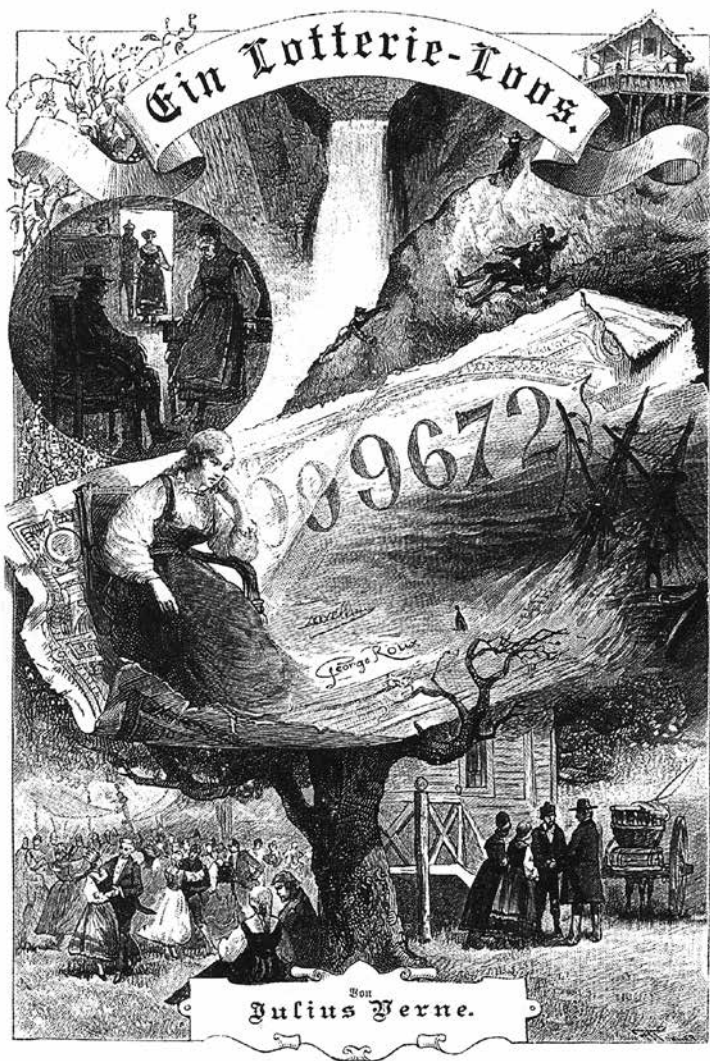
PODIVUHODNÁ PUTOVÁNÍ
SVAZEK 28

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad: František Vojtíšek
Ilustrace: George Roux
Obálka © Jiří Miňovský – ARBE, 2024
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2025

ISBN 978-80-277-5420-5 (pdf)

Jules Verne

LOS č. 9672

Obsah

I. KAPITOLA	5
II. KAPITOLA	15
III. KAPITOLA	22
IV. KAPITOLA	30
V. KAPITOLA	39
VI. KAPITOLA	48
VII. KAPITOLA	59
VIII. KAPITOLA	66
IX. KAPITOLA	83
X. KAPITOLA	87
XI. KAPITOLA	100
XII. KAPITOLA	115
XIII. KAPITOLA	125
XIV. KAPITOLA	137
XV. KAPITOLA	150
XVI. KAPITOLA	160
XVII. KAPITOLA	171
XVIII. KAPITOLA	178
XIX. KAPITOLA	186
XX. KAPITOLA	196

I. KAPITOLA

„Kolik je hodin?“ zeptala se paní Hansenová, když vyklepávala popel z dýmky, ze které se ještě v obláčkách ztrácel dým mezi malovanými trámy stropu.

„Osm, matko,“ odpověděla Hulda.

„Nezdá se, že by v noci přišli cestující, počasí je příliš ošklivé.“

„Nemyslím, že by někdo přišel. Pro všechny případy jsou pokoje připravené a jistě uslyším, bude-li někdo venku volat.“

„Nevrátil se tvůj bratr?“

„Dosud ne.“

„Neřekl, že se dnes vrátí?“

„Ne, matko. Joel šel provázet jakéhosi cestujícího k Tinn-skému jezeru, a protože vyšel pozdě, nemyslím, že by se mohl vrátit do Dalu dříve než zítra.“

„Bude tedy nocovat v Moelvu?“

„Ano, nepochybně, jediné že by šel do Bamblu navštívit statkáře Helmboea...“

„A jeho dceru?“

„Ano, Sigridu, moji nejlepší přítelkyni, kterou miluji jako svou sestru!“ odpověděla dívka s úsměvem.

„Nuže, zavři dveře, Huldo, a pojdme spát.“

„Nejste nemocná, matko?“

„Ne, ale míním zítra časně ráno vstát. Musím jít do Moelvu...“

„Proč?“

„Copak není zapotřebí starat se o nové zásoby pro dobu, která nastává?“

„Přijel tedy již do Moelvu povoz z Kristianie* s vínem a potřebnými pokrmy?“

„Ano, Huldo, dnes odpoledne,“ odpověděla paní Hansenová. „Dílovedoucí z pily, Liengling, ho potkal a řekl mi o tom, když tudy šel. Nezbyvá nám již mnoho ze zásoby šunky a uzeného lososa a nechci se vydat do nebezpečí, že bych byla najednou na dně. Každý den, bude-li opět lepší počasí, mohou turisté začít své výlety do Telemarku. Náš hostinec musí být připraven, aby je pohostil a aby tu našli všechno, co mohou během svého pobytu potřebovat. Jestlipak víš, Huldo, že máme již 15. dubna?“

„15. dubna!“ zašeptala dívka.

„Zítra tedy vše obstarám,“ pokračovala paní Hansenová. „Během dvou hodin nakoupím věci, které sem vozka dopraví, a sama se vrátím s Joelem v kariole.“

„Matko, kdybyste potkala poštu, nezapomeňte se zeptat, nemají-li pro nás nějaké psaní.“

„Zvláště pro tebe, vid'! Možná je to již měsíc, co Ole psal naposledy.“

„Ano, je to měsíc!... Celý měsíc!“

„Nermuť se, Huldo! Tomu zpoždění se není třeba divit. Ostatně, kdyby moelská pošta nic nepřivezla, může přijít přes Bergen, co nepřišlo přes Kristianii.“

„Ovšem, matko,“ odpověděla Hulda, „ale není divu. Mám starost, že je odtud k newfoundlandskému lovišti tak daleko. Je nutné přeplout celé moře, a nejhůř je za ošklivého počasí! Je to

*) Kristiania – dřívější název norského hlavního města Oslo

Paní Hansenová si svítila svícnem z barevného skla a již vystoupila na první stupeň schodů. Tu se však zastavila. Někdo tloukl na dveře.

již téměř rok, co odešel chudák Ole z domova, a kdo mi poví, kdy opět zavítá k nám do Dalu...“

„A jestli zde budeme, až se vrátí,“ zašeptala paní Hansenová, ale tak tiše, že to její dcera neslyšela.

Hulda šla zavřít dveře hostince, které vedly na vestfjorddalskou silnici. Ale klíčem v zámku neotočila, neboť v pohostinné norské zemi není taková opatrnost zapotřebí. A pak se patří, aby každý cestující mohl vejít v noci jako ve dne do gaardů a saeterů*, nemá se mu chodit otevírat.

Návštěvy tuláků nebo zlodějů v osamělých dvorcích při silnici se nebylo co obávat ani v nejzastrčenějších vesnicích. Žádným loupežným útokem na jmění nebo na lidi nebyla nikdy bezpečnost jejich obyvatel narušena.

Matka a dcera bydlely ve dvou pokojích v prvním patře v průčelí hostince – ve dvou pokojích, ve kterých bylo zdravo a čisto. Nábytek byl, pravda, jednoduchý, ale jeho čistota svědčila o řádné hospodyně. Nahoře, pod střechou, vyčnívající jako u nějaké salaše, byl Joelův pokoj, který měl jen jedno okno, zasazené do rámu ze smrkových, vkusně vyřezávaných prken. Bylo odtud možné přehlédnout velký horský obzor až na dno úzkého údolí, kde hučel Maan, napůl bystřina, napůl řeka. Dřevěné schody s pevnými oporami a stupni lesknoucími se jako sklo vedly z velké hostinské místnosti v přízemí do horních poschodí. Nic nebylo půvabnější nad vyhlídku z tohoto domu, ve kterém cestující nacházeli pohodlí, v norských hostincích velice vzácné.

Hulda a její matka tedy bydlely v prvním patře, kam se obě také brzy odebraly, jakmile byly samy. Paní Hansenová si svítila svícnem z barevného skla a již vystoupila na první stupeň schodů. Tu se však zastavila.

*) Gaard – norský dvorec, chalupa, saeter – horská salaš

Někdo tloukl na dveře. Byl slyšet hlas:

„Haló! Paní Hansenová! Paní Hansenová!“

Paní Hansenová opět sestoupila.

„Kdo to tak pozdě asi přichází?“ řekla.

„Stalo se snad Joelovi nějaké neštěstí?“ odpověděla Hulda a lekla se.

Ihned se vrátila ke dveřím.

Byl tam chlapec – jeden z těch chlapců-skydskarlů, kteří se krčí vzadu na kariole a odvádějí koně na stanici, když je jízda skončena. Přišel pěšky a stál na prahu.

„Co chceš v tuto hodinu?“ zeptala se Hulda.

„Nejdříve vám popřát dobrý večer,“ odpověděl chlapec.

„To je všechno?“

„Ne, to není všechno, ale člověk má být vždy nejdříve zdvořilý.“

„Máš pravdu! Kdo tě však posílá?“

„Přicházím se vzkazem od vašeho bratra Joela.“

„Od Joela?... S jakým vzkazem?...“ ptala se paní Hansenová.

Potom přistoupila ke dveřím tím volným a odměřeným krokem, který vyznačuje chůzi norských obyvatel. V žilách jejich země je prý rtuť, budiž, avšak sami v žilách jí mají málo nebo žádnou.

Nicméně tato odpověď zřejmě matku znepokojila a rychle se zeptala:

„Nepřihodilo se nic mému synovi?“

„Dostal dopis, který přivezla kristianská pošta z Drammenu.“

„Dopis z Drammenu?“ řekla rychle paní Hansenová slabším hlasem.

„To nevím,“ odpověděl chlapec. „Vím jen tolik, že se Joel může vrátit až zítra a že mě poslal sem, abych vám tento dopis donesl.“

„Je to tedy velice důležité?“

„Zdá se.“

„Dej mi ho tedy,“ řekla paní Hansenová tónem, který prozrazoval, že je dost silně vzrušená.

„Zde je, zcela čistý a nepomačkaný. Ale není to dopis pro vás.“

Paní Hansenová si oddychla, jak se zdálo, volněji.

„A pro koho?“ zeptala se.

„Pro vaši dceru.“

„Pro mne!“ řekla Hulda. „Jistě je to dopis od Oleho a přišel přes Kristianii. Bratr nechtěl, abych na něj musela čekat!“

Hulda vzala dopis, posvítla si svícnem, který stál na stole, a prohlížela adresu.

„Ano! – Je to od něho!... – Je to od něho!... Kéž by označoval, že se *Viken* vrací!“

Paní Hansenová mezitím hovořila s chlapcem:

„Nepůjdeš dál?“

„Jenom minutu. Musím se ještě dnes večer vrátit domů, protože jsem zítra ráno objednan na kariolu.“

„Nuže, vyříd' Joelovi, že se s ním zítra sejdu. Ať mě očekává.“

„Zítra večer?“

„Ne, před polednem. Ať neodchází z Moelvu, dokud se neuvidíme, vrátíme se společně do Dalu.“

„Vyřídím to, paní Hansenová.“

„Nechceš kapku kořalky?“

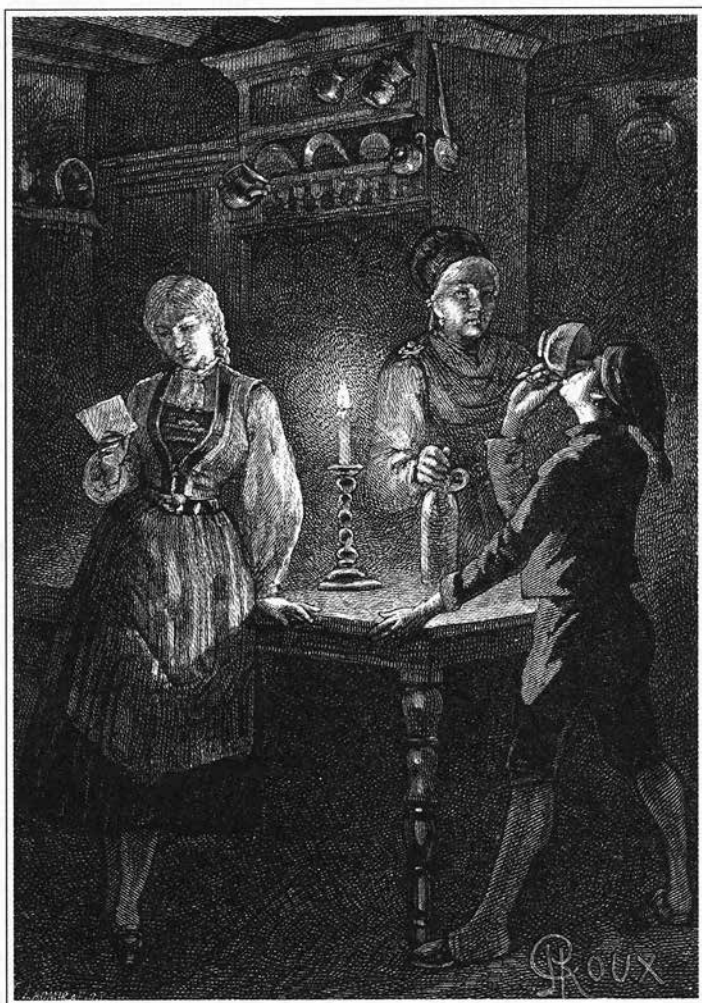
„S radostí!“

Chlapec se přiblížil ke stolu a paní Hansenová mu podala trošku toho občerstvujícího nápoje, tak působivého proti večerním mlhám. Nenechal ani kapku na dně skleničky a řekl:

„*God aften!*“

„*God aften*, chlapče!“

Tak se norský říká dobrou noc. Vyměnili si pouze pozdrav, ani nepokynuli hlavou. A chlapec odešel – nic si nedělal

*Zatím se Hulda bez přestání dívala na Oleho dopis;
nespěchala jej otevřít.*

z dlouhé cesty, která ho očekávala. Jeho kroky brzy nebyly slyšet mezi stromy při pěšince, která vedla podél bystře tekoucí vody.

Zatím se Hulda bez přestání dívala na Oleho dopis; nespěchala jej otevřít. Uvažovala, že ta slabá obálka musela přeplovout celý oceán, než se dostala k ní, to celé veliké moře, ve kterém se ztrácejí řeky západního Norska. Prohlížela různá poštovní razítka. Dopis byl dán na poštu 15. března a došel do Dalu teprve 15. dubna. Je to už měsíc, co jej Ole psal! Co všechno se mohlo přihodit za ten měsíc ve vodách ostrova New Foundlandu – jak Angličané říkají Nové zemi! Nebylo snad dosud zimní období, nebezpečný čas rovnodennosti? Ta místa se svými děsnými větry, které vysílá pól přes severoamerické pláně, jsou nejhorší na světě. Rybářův život je namáhavý a nebezpečný a Ole je rybář! Loví ryby, aby jí přinesl výdělek, své nevěstě, kterou si vezme za ženu, až se vrátí. Ubohý Ole! Co asi píše v tom dopise? Zajisté, že Huldu neustále miluje, jako jej Hulda neustále bude milovat, že mají stejné myšlenky, třebaže byli vzdáleni, a že by si přál, aby již nastal den, kdy se vrátí do Dalu!

Ano, to všechno tam stojí, to Hulda bezpečně věděla. Avšak možná že píše dál, že se brzy vrátí, že rybářská výprava, která odvádí bergenské námořníky tak daleko od domova, už končí. Možná že jí Ole oznamuje, že *Viken* již dokončuje náklad, že se připravuje k odplutí a že, dříve než uplynou poslední dny měsíce dubna, se oba v tom šťastném vestfjorském domě shledají. Možná že jí oznamuje, že se již může stanovit den, kdy má přijít moelvský farář, aby je oddal ve skromné dřevěné kapli, jejíž věž vyčnívá ze skupiny stromů, vzdálené několik set kroků od hostince paní Hansenové.

To všechno mohla vědět; stačilo pouze rozlomit pečeť obálky, vytáhnout Oleho dopis a přečíst jej, i když by přitom kanuly slzy žalu nebo radosti, vytrysklé po přečtení v Huldiných očích.

A není pochyby, že nejedna netrpělivá dívka jižní krajiny, dívka dalarnská, dánská nebo holandská by již věděla, co mladá Nor-ka dosud nevěděla. Ale Hulda snila a sny končí teprve tehdy, když se zalíbí Bohu. A kolikrát jich člověk lituje, když skutečnost bývá klamná!

„Dcero,“ zeptala se po chvíli paní Hansenová, „je dopis, který ti bratr poslal, od Oleho?“

„Ano, poznala jsem jeho písmo.“

„A čím jej budeš až zítra?“

Hulda se podívala naposled na obálku. Pak ji zvolna rozpečetila, vyndala z ní pečlivě psaný dopis a četla:

Saint Pierre Miquelon – dne 15. března 1862

Drahá Huldo!

Oznamuji Ti velmi radostnou zprávu, že se nám lov ryb vydal a že budeme v několika dnech hotovi. Ano! Naše výprava již brzy skončí! Jak budu šťasten, až se vrátím do Dalu, ze kterého jsem před rokem odešel, a shledám se tam s jedinou rodinou, která mi na světě zbývá, s Vámi!

Vydělal jsem slušnou částku. Bude to na zařízení domácnosti. Páni bratři Helpové – synové Helpa staršího – naši podnikatelé z Bergenu, dostali zprávu, že se Viken vrátí podle všeho v době od 15. do 20. května. Můžeš mne tedy očekávat v tom čase, totiž nejdéle za několik týdnů.

Drahá Huldo, doufám, že se mi budeš zdát ještě hezčí, než když jsem odjížděl, a že Tvoje matka i Ty jste úplně zdravé. Také je jistě zdravý statečný a hodný druh bratranec Joel, Tvůj bratr, který si nepřeje nic víc než se stát i mým bratrem.

Až dostaneš tento dopis, vyříd' můj upřímný pozdrav paní Hansenové, kterou odtud vidím v dřevěné lenošce u starých kamen v hostinské místnosti. Řekni jí, že ji miluji dvojnásobně, jednak proto, že je Tvou matkou, a pak že je mou tetou.

Ale nenamáhejte se a do Bergenu mi naproti nechod'te. Ať to však dopadne, jak chce, buď přesvědčena, drahá Huldo, že jakmile vystoupím z lodě, za čtyřiaadvacet hodin budu v Dalu. Ale nelekni se, přijdu-li ještě dříve.

Drsné počasí letošní zimy nás pořádně prohnalo; byla to nejhorší zima, kterou námořníci zažili. Naštěstí bylo ve zdejších hlubinách dost tresek. Víken jich přiveze téměř pět tisíc centů, které se mají dopravit do Bergenu – páni bratři Helpové je již prodali. Vás všechny bude zajímat, že se lov zdařil a že budu mít slušný výdělek, neboť nyní mám celý podíl.

Ostatně, nepřivážím-li domů právě jmění, nicméně myslím, nebo spíš mám tušení, že mě čeká, až se vrátím! Ano, jmění... o štěstí se nezmiňuji. Jak se to stane? ... To je mé tajemství, drahá Huldo, odpusť mi, že Ti to tajím.

Je to jediná věc! Ostatně Ti je povím. Kdy? ... Jakmile nastane vhodná chvíle – před svatbou, kdyby se nepředvídanou okolností svatba zdržela – po ní, vrátím-li se v určenou dobu a staneš-li se za týden po mém návratu do Dalu mou ženou, jak si to z celé duše přeji.

Libám Tě, drahá Huldo, a prosím Tě, polib za mne paní Hansenovou a bratrance Joela. Libám Tě ještě na čelo, kterému bude zářící koruna telemarských nevěst slušet jako světici svatozář. Sbohem, naposled, drahá Huldo, sbohem!

Tvůj ženich

Ole Kamp

II. KAPITOLA

Dal, to bylo jen několik domů, z nichž jedny stály podél cesty, která byla vlastně pouhou pěšinou, a druhé byly roztroušené po sousedních návrších. Průčelí měly obrácené k úzkému vestfjorddalskému údolí, zadní část k horám na severní straně, u jejichž úpatí teče Maan. Všechna ta stavení dohromady by tvořila v kraji obyčejný gaard, kdyby patřila jedinému majiteli nebo nájemci. Ale bylo zde právo, když ne na jméno malého města, tedy jistě na jméno vesnice. Malá kaple, postavená roku 1855, se dvěma úzkými okny, vyčnívala neda-leko ze skupiny stromů, její věž byla čtyřhranná a celá stavba dřevěná. Tu a tam ležely nad struhami, které stékají do řeky, můstky z kamenných kosočtverců, mezi které bylo nakladeno drobné kamení, jež bylo porostlé mechem.

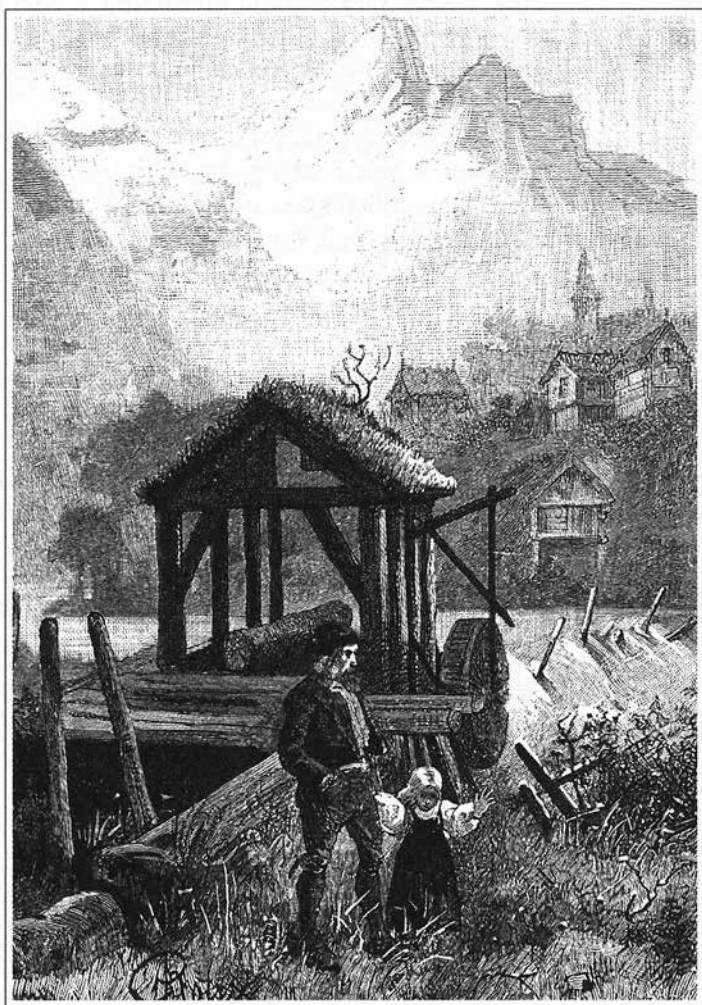
Trochu dál byly slyšet vrzat dvě pily, poháněné bystřinami. Jedno jejich kolo uvádělo stroj do pohybu a druhé postrkova-lo kmen nebo fošnu. Všechny ty budovy – kaple, pily, domy a chýše – byly v malé vzdálenosti. Zdálo se, jako by se všechno koupalo v jemné páře zeleně, tmavé při smrcích a bledé při bří-zách a rozprostírající se v rámci, který tvořily jednotlivé nebo ve skupinách stojící stromy, od klikatých břehů Maanu až ke hřebenu vysokých telemarských hor.

Tak vypadala vesnice Dal, čistá a smavá, s malebnými domky, které byly zvenku natřené; některé světle zelenou barvou nebo jasně růžovou, jiné křiklavými barvami: jasně žlutou nebo tmavě červenou. Ze střech pokrytých březovou kůrou, na kterých byl rozložen zelený trávník, jenž se na podzim sžínal, vyrůstaly květiny. Všechno bylo rozkošné, byl to jeden z nejprůvabnějších krajů světa. Zkrátka, Dal je v Telemarku, Telemark je v Norsku a Norsko je Švýcarsko s mnoha tisíci fjordů, které dovolují moři hučet u paty svých hor.

Telemark je v tom vybočení nesmírné křivule, která tvoří Norsko mezi Bergenem a Kristianii. Tento okres, patřící k batsberskému kraji, má hory a ledovce jako Švýcarsko, ale není to Švýcarsko. Má velkolepé vodopády jako Severní Amerika, ale není to Amerika. Jsou tam krajiny s malebnými domy a konají se tam průvody, při kterých jsou lidé oblečení do starodávného kroje jako v některých holandských městečkách, ale Holandsko to není. Telemark je lepší než to všechno – je to Telemark, kraj, pokud se týká přírodních krás, snad jediný na světě. Spisovateli bylo dopřáno jej navštívit. Projel jej v kariole, do které se přepřahali na stanicích koně. Odněs si odtamtud tak silný dojem kouzla a poezie, že by jej rád vdechl do této prosté povídky.

V době, kdy se tato událost odehrávala – v roce 1862 – neexistovala ještě v Norsku železnice, která nyní umožňuje jet ze Stockholmu do Trondheimu přes Kristianii. Dnes se prostírá ohromná síť kolejí v obou skandinávských zemích, které mají tak málo chuti vést společný život.* Uzavřen v cestovním voze, jede cestovatel sice rychleji než v kariole, ze zvláštností bývalých cest však nespátří nic. Přichází o jízdu z jižního Švédska po zajímavém Götajském průplavu, jehož parníky, které vystupují od zdymadla ke zdymadlu, dostupují až na tři sta stop výšky.

*) Od r. 1905 je Norsko samostatným královstvím; králem byl Haakon VII.

Tak vypadala vesnice Dal, čistá a smavá, s malebnými domky...

Nezastaví se dále ani u Trollhättanských peřejí, ani v Drammenu, ani v Kongsbergu, ani u všech těch telemarských divů.

V té době byla železnice právě navrhována. Muselo uplynout ještě kolem dvaceti let, než bylo možné ve čtyřiceti hodinách projet skandinávské království od jednoho břehu ke druhému a dostat se až k Severnímu mysu – Nordkapp – se zpátečním lístkem na Špicberky.

Tehdy byl právě Dal ještě střediskem – a kéž jím bude ještě dlouho – které lákalo cizí i domácí turisty. Domácími turisty byli hlavně studenti z Kristianie. Odtud se mohou rozejít po celém telemarském a hardangerském kraji, sestoupit do vestfjordsdalského údolí mezi Mjoským a Tinnským jezerem a vypravit se k čarokrásným Rjukanským vodopádům. Ovšem v té vesnici byl jenom jediný hostinec, ale byl lákavý a poskytoval pohodlí, jaké si jen bylo možné přát – měl čtyři pokoje pro cestující. Zkrátka řečeno, byl to hostinec paní Hansenové.

Podél jeho růžových stěn, které spočívaly na pevném žulovém podkladu u země, bylo rozestavěno několik lavic. Smrkové trámy a prkna zdí ztvrdly během času natolik, že by se na nich otupila i ocel nejlepší sekery. Lišty mezi trámy, čtverhranně otesanými a vodorovně položenými na sebe, byly vyplněny směsí mechu a hlíny, jakýmsi druhem nepromokavých ucpávek, jimiž neprosáknou ani nejprudší podzimní deště.

V pokojích byly krokrové stropy, natřené červeně a černě, což se silně odráželo od jemnějších a veselejších barev na pažení ve stěnách. V jednom koutě hostinské místnosti stála kulatá kamna, jejichž trouba vedla do komína od kuchyňských kamen. Pozornost přitahovaly veliké hodiny, zavěšené ve dřevěné schránce, s ručičkami jemné práce na emailovém číselníku, a jasně každou vteřinu tikaly. Tam stál starý psací stůl s hnědými okrasami a před ním třínohá židle, natřená dubově. Na nástěnném podstavci stál hliněný svícen, který, když se obrátil,

měl tři ramena. Tuto místnost zdobil vůbec nejkrásnější nábytek celého domu. Byl to stůl z březového dřeva se zahnutými nohami, veliká truhla s ozdobnými petlicemi, ve které byly srovnány nedělní a sváteční šaty, veliké dřevěné křeslo jako kostelní stoličky, dřevěné malované židle, kolovrat, sice hrubě opracovaný, ale zeleně natřený a tato barva se silně odrážela od sukní přadlen. Dále sem tam hrnec k nakládání másla, forma na máslo, tabatěrka a kruhátko na tabák, vyřezávané z kosti. Nade dveřmi, které vedly do kuchyně, byla široká polička a na ní řady měděného a cínového nádobí, misky, talíře z lesklého smaltu, z majoliky nebo dřevěné, malý brus k broušení, naplň ponořený do leštěné nádržky, starodávny kalíšek na vejce, který se používal jen při slavnostech a jenž by mohl být kalichem. Stěny byly také zajímavé, byly na nich rozvěšeny plátěné výšivky, které představovaly výjevy z bible a byly provedeny ve všech možných barvách z obrázkové epinalské továrny. Pokoje pro cestující byly sice prostší, ale proto nikoliv méně pohodlné, čistota skrovného nábytku se všude zamlouvá, záclony z čerstvé zeleně visely z hřebene střechy, porostlé trávou. Postel byla široká a ložní prádlo bílé, z látky, na níž byly květinové vzory, a na stěnách, prkny vyšalovaných, byly verše ze Starého zákona, psané žlutým písmem na červeném nátěru.

Je nutné se také zmínit o tom, že na podlahách jak ve velké místnosti, tak v pokojích v přízemí i v prvním patře, byly rozházeny březové, smrkové a jalovcové větvičky, jejichž listí a jehličí naplňovalo dům osvěžující vůní.

Může si někdo představit rozkošnější *posadu* v Itálii nebo lákavější *fondu* ve Španělsku? Zajisté nikoliv. A přívalem anglických turistů tu ještě nebyly zvýšeny ceny jako ve Švýcarsku – alespoň ne v té době. V Dalu se hned turistovu měšci neulehčí o guineje a libry šterlinků, zde platil stříbrný tolar něco přes pět franků; menší peníze byly marky, které platily za jeden frank,

a měděné šilinky, které bylo nutné pozorně rozeznávat od britských šilinků, když se šilink rovnal francouzskému sou.

Také se hned neulehčilo měšci o papírové peníze, tedy bankovky, obzvláště vyzdobené, které turista v Telemarku ani nepotřeboval. Jednoduchý bílý papír platil tolar; papír, platící pět tolarů, byl modrý, papír, který platil deset tolarů, byl žlutý. Padesátitolarová bankovka byla zelená, stotolarová červená. Kdyby byly ještě dvě, byla by to celá duha.

Pak – a tím se nesmí opovrhovat – byla strava v tomto pohostinném domě dobrá, což bylo vzácností ve většině hostinců tohoto kraje. Skutečně, Telemark právem zasluhoval přezdívku „země sedlého mléka“. Dále ve vnitrozemí, v Tinessu, Listhuusu, Tinosetu a na mnoha jiných místech, nebylo možné nikdy dostat chléb, a dostal-li se, byl tak špatný, že bylo lepší si ho odepřít, pouze bylo možné dostat ovesnou placku, zvanou *flatbrod*, suchou, černou a tvrdou jako kámen, anebo zcela jednoduše veliký vdolek z rozemleté březové kůry, do níž bylo přidáno něco lišejníků nebo řezanky. Občas bylo možné dostat vejce, pokud ovšem slepice před týdnem snesly. Všude však byl dostatek piva nevalné jakosti, starého mléka, sladkého nebo kyselého, a někdy trochu kávy, tak husté, že se podobala spíš procezeným sazím než nápoji z plodin přivážených z Mokky – jemenského přístavního města, po němž získal onen lahodný nápoj své jméno francouzského Bourbonu nebo Rio Nunez na Kubě.

U paní Hansenové byl naopak sklep a potrava opatřeny, jak se sluší. Co bylo zapotřebí nabídnout turistům, kteří požadovali něco navíc? Dostali smaženého lososa, nakládaného nebo uzeného *hores*, což jsou lososi jezerní, kteří nikdy nepoznali slanou vodu, ryby z telemarských bystrin, drůbež ani příliš tvrdou, ani příliš hubenou, vajíčka ke všemu, chutné koláče ze žitné a ječné mouky, ovoce, zvláště jahody, černý chléb, ale výborné jakosti,

pivo a láhve starého saint-julienského vína, které hlásalo až v těchto vzdálených krajích chválu francouzských vinic.

Proto také všechna čest dalskému hostinci ve všech severo-evropských zemích.

Dalo se to ostatně poznat snadno, když bychom obrátili zažloutlé listy knihy cizinců, kde cestující rádi při svém podpisu vzpomínali na paní Hansenovou. Byli to hlavně Švédové a Norové ze všech skandinávských koutů.

Nicméně i Angličanů zde bylo mnoho, jeden čekal celou hodinu, než se vrchol Gausty vyprostil z ranních par, a napsal pak stručně na stránku:

PATIENTIA OMNIA VINCIT

Také tam bylo několik Francouzů, z nichž jeden, kterého je lepší nejmenovat, si dovolil napsat:

*Pohoštění, jaké se nám dostalo v tomto hostinci,
zasluhuje vši chválu.*

Na mluvnickém poklesku ovšem záleží velice málo. V těch slovech je více chvály než jazykové správnosti, nicméně vyjadřovala srdečné díky paní Hansenové a její dceři, půvabné Huldě.

III. KAPITOLA

Přestože nejsme příliš zběhlí v etnografii, můžeme se zcela právem domnívat, jako snad většina vědců, že mezi vznešenými rody anglické šlechty a mezi starými rodinami skandinávského království existuje jakési příbuzenství. Četnými důkazy toho jsou jména předků, v obou zemích stejná. Ale v Norsku není šlechta. Vládne tu demokracie, ale to jí není vůbec na závalu, aby nebyla aristokratickou v nejvyšší míře. Všichni jsou si zde rovni co do hodnosti. Až do nejchudších chatrčí se dosud rozvětňuje rodokmen, který se vůbec neobrodil tím, že zapustil kořeny do plebejské půdy. Zde se znaky vznešených rodů z feudálních dob dělí a z nich pocházejí prostí sedláci.

Tak to bylo i s rodinou Hansenovou z Dalu, příbuznou třeba vzdáleně, ale jistě, s anglickými peery, kteří povstali po pádu Rolla Normanského. A i když neměli jejich postavení a jmění, zachovali si přece jen alespoň starou hrdost, nebo spíš důstojnost, která se sluší v každém společenském postavení.

Ostatně, rodině na tom málo záleželo. I když měl Harald Hansen vznešené předky, zůstával přesto v Dalu hostinským. Dům zdědil po otci a po dědovi, na jejichž společenské postavení v zemi rád vzpomínal. Po něm tu dále provozovala živnost jeho žena, a to tak, že si zasloužila všeobecnou úctu.

Jestli získal Harald Hansen svou živností jmění, není známo. Postaral se však o výchovu syna Joela a dcery Huldy tak, že životní dráhy jeho dvou dětí neměly krušné začátky. Dokonce i syna ženiny sestry, Oleho Kampa, který byl brzy úmrtím otce a matky odkázán sám na sebe, vychoval tak jako vlastní děti. Kdyby nebylo strýce Haralda Hansena, byl by tento sirotek bezpochyby jedním z těch ubohých tvorů, kteří přicházejí na svět jen proto, aby jej zase hned opustili. Ole Kamp byl také svým druhým rodičům vpravdě synovsky vděčný. Nic nemělo přerušit pouto, které ho k Hansenově rodině pojilo. Sňatek s Huldou ho měl ještě těsněji uzavřít a upevnit pro život.

Harald Hansen zemřel asi před jedním a půl rokem. Kromě hostince v Dalu zanechal vdově malý *saeter* v horách. Saeter je osamělá chalupa, jejíž výnos obyčejně bývá nepatrný, jestli je vůbec nějaký. Poslední léta nebyla dobrá. Všechny polnosti mnoho utrpěly, dokonce i pastviny. *Železné noci*, jak jim říká norský rolník, noci severních ledových větrů všechno vysušily, že ani hlouběji v půdě nic nevyklíčilo. Byla to zhouba pro telemarské a hardangerské rolníky.

Paní Hansenová věděla, jak to s ní je, ale nikdy to nikomu nepověděla, ani dětem. Byla chladné a mlčenlivé povahy, málo sdílná – což Huldu a Joela zřejmě trápilo. Ale z úcty k hlavě rodiny, vrozené v severních zemích, se o tom nikdy nezmiňovali, ačkoliv se museli přemáhat. Ostatně paní Hansenová se nerada dožadovala pomoci nebo rady, protože úplně spoléhala na svůj úsudek – jednala v tomhle příliš norsky.

Paní Hansenové bylo tehdy padesát roků. Stářím jí sice zbělaly vlasy, ale její vysoká postava se kvůli tomu neohýbala a živost jejích jasně modrých očí, jejichž nezměněný blankyt se odrážel v dceřiných očích, nezeslábla. Jenom barva její pleti získala onen nažloutlý odstín starého kancelářského papíru a několik vrásek začínalo brázdit její čelo.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Los číslo 9672.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.